

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Anna-Karin Gävert

0171-626169

Förslag till byggnadsminnesförklaring av Drömparken

Park- och naturenheten har under de senaste åren fört en dialog med länsstyrelsen kopplat till en ansökan om byggnadsminnesförklaring av Drömparken. Ansökan inkom länsstyrelsen under 2015 från en privatperson. Under 2023 togs en kulturhistorisk utredning fram som visar att det finns värden i parken som motiverar en byggnadsminnesförklaring.

Park- och naturenheten har under hösten 2023 fört dialog med Länsstyrelsen om formuleringen av möjliga skyddsföreskrifter och nu finns ett förslag till beslut om byggnadsminnesförklaring framtaget. Beslutet tas av Länsstyrelsen i dialog med Enköpings kommun.

Bakgrund

Under år 2015 fick Länsstyrelsen i Uppsala län in en ansökan om byggnadsminnesförklaring av Drömparken från en privatperson hemmahörande i Askersund.

Park- och naturenheten fick under 2020 frågan från Länsstyrelsen om hur kommunen ställer sig till en byggnadsminnesförklaring. Då förutsättningarna var oklara vid det tillfället återkopplade kommunen att vi önskar fri förfoganderätt mot bakgrund av vårt kontinuerliga utvecklingsarbete, klimatförändringar mm.

Under 2022 återupptogs dialogen med Länsstyrelsen genom bland annat platsbesök. Som en följd av besöken och samtal på plats beslutades att Länsstyrelsen skulle ta fram en kulturhistorisk utredning av parken för att fastställa om en byggnadsminnesförklaring skulle vara aktuell utifrån platsens värden.

Kort om Drömparken

Drömparkens första del anlades år 1996 efter att den holländske trädgårdsdesignern Piet Oudolf träffat tidigare stadsträdgårdsmästare Stefan Mattson under en studieresa i Holland. De båda växtintresserade kom att samtala om perenner och Mattson frågade Oudolf som var plantskolist om han inte skulle rita en anläggning i Enköping med växter från hans plantskola, det ville han. Drömparken kom att bli Oudolfs första offentliga anläggning och hans gestaltning med naturen som förebild kom att bli en start för det som kom att kallas "den nya perennvägen". Drömparken kännetecknas av stora sjök av växter som harmonierar i form och samspelar över säsongen. Del två anlades år 2002 och under 2015 anlades en tredje del. Förslaget till byggnadsminnesförklaring omfattar del ett och två.

Kulturhistorisk utredning av Drömparken

Under tidigt 2023 slutlevererades en kulturhistorisk utredning (Dan Thunman, 2023) som bland annat beskriver parkens uppkomst, gestaltningens grunder, skötseln av parken mm. Utredningen fastställer att parken sammantaget har ett kulturhistoriskt värde utifrån tre aspekter;

- *högt unicitetsvärde* – kopplat till den bevarade strukturen, växternas uttryck och Salviafloden.
- *högt parkhistoriskt värde* – som representant för ett nytt parkideal med stora ytor med perenner i offentlig miljö.
- *högt personhistoriskt värde* – som Oudolfs första stora offentliga projekt utomlands som inspirerat anläggningar runt om världen

Den kulturhistoriska utredningen fastslår också att skyddsbestämmelserna behöver formuleras i en dialog mellan Länsstyrelsen och kommunen.

Fortsatt dialog och förslag till byggnadsminnesförklaring

Under 2023 fortsatte dialogen mellan Länsstyrelsen och Park- och naturenheten och vid ett platsbesök under sommaren diskuterades viktiga aspekter vid formuleringen av skyddsbestämmelser. Under hösten 2023 togs förslag till skyddsbestämmelser fram i dialog mellan Länsstyrelse och kommun. Arbetet har resulterat i ett förslag till beslut om byggnadsminnesförklaring, se bilaga "Beslut om byggnadsminnesförklaring Drömparken". Beslutet tas av Länsstyrelsen.

Förslag till skyddsbestämmelser

Skyddsbestämmelserna är formulerade på ett sådant sätt att parkens framtida utveckling möjliggörs, se kartbild nedan. Bestämmelserna omfattar Drömparkens tidigare delar, del 1 och 2 och inte den sista delen som är anlagd mot Strömparterren.

Skyddsbestämmelsernas huvudsyfte är att säkerställa att parkens mark- och växtstruktur inte förändras. Växter som ersätts ska ersättas med liknande när det gäller form och färg, om båda inte uppfylls är form viktigare än färg.

Bestämmelserna omfattar också konstverket Spelande av Rune Rydelius som står i parken. De fastställer också att staket högre än 50 cm och lekplatsutrustning inte får sättas upp i parken.

Utöver ovanstående ska parken i sin helhet vårdas och underhållas på ett sätt som innebär att såväl karaktär som utseende bevaras.

Figur 1 Kartbild med förslag till avgränsning av byggnadsminnet från förslag till byggnadsminnesförklaring (Länsstyrelsen Uppsala län, 2023)

Förvaltningens bedömning

Samhällsbyggnadsförvaltningen är positiva till byggnadsminnesförklaringen utifrån det förslag till skyddsbestämmelser som arbetats fram.

Förvaltningen ser att byggnadsminnesförklaringen är ett kvitto på ett mångårigt och målmedvetet arbete med förvaltningen av Drömparken. Skyddsbestämmelserna är formulerade på ett sätt som säkerställer att förvaltningen även fortsatt kan utveckla och bevara parken på önskat sätt. Bestämmelserna ligger helt i linje med den skötsel som redan utförs av parken varför det inte bedöms medföra några ökade kostnader.

Byggnadsminnesförklaringen ligger i linje med gällande detaljplan och den strategiska utvecklingen av staden. Förvaltningen tror att utnämmandet skulle bidra till att stärka varumärket Enköpings parker och Enköping som målpunkt för trädgårdsturism.

Anna-Karin Gävert

Stadsträdgårdsmästare / T.f. Park- och naturchef

Park- och naturenheten, Allmän plats